

Dificultats d'aprenentatge i trastorns del desenvolupament: educació inclusiva **2012/2013**

Codi: 102003

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Graduat en Educació infantil	847 Graduat en Educació infantil	FB	3	A

Professor de contacte

Nom: Silvia Blanch Gelabert

Correu electrònic: Silvia.Blanch@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Tot i que no és una assignatura que tingui prerequisits per a ser matriculada, es recomana haver cursat l'assignatura de segon "Processos educatius i aprenentatge" per tal de facilitar la comprensió dels continguts treballats.

Les competències i l'opció metodològica que es pren sí que requereixen una actitud participativa de l'estudiantat, que es concreta en l'assistència i participació activa a l'aula, la predisposició a canvis conceptuals, el treball de lectura prèvia dels textos que es treballen a classe i el treball col·laboratiu amb els companys del petit grup.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la matèria Dificultats d'aprenentatge i trastorns del desenvolupament. En el marc de l'escola inclusiva actual es fa necessari un context en el que el docent com agent d'innovació i gestió de la diversitat faciliti la transformació de l'escola ordinària a fi i efecte d'augmentar la seva capacitat per atendre a tot l'alumnat d'educació d'infantil.

Els objectius formatius a aconseguir són:

1. Promoure una visió positiva de la diversitat a l'aula dins del marc de l'escola inclusiva.
2. Conèixer les diferents necessitats educatives de suport per tal de facilitar el procés d'inclusió.
3. Adaptar processos d'ensenyament i aprenentatge per donar resposta a les necessitats educatives de tot l'alumnat en contextos de diversitat.
4. Entendre la necessitat de la cooperació entre els diferents agents (professional, familiar, comunitari) implicats en la tasca educativa.

Competències

- Adquirir recursos per afavorir la integració educativa d'estudiants amb dificultats.
- Demostrar que coneix l'evolució dels fonaments d'atenció primerenca i les bases i desenvolupaments que permeten comprendre els processos psicològics, d'aprenentatge i de construcció de la personalitat en la primera infància

- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que atenguin a les singulars necessitats educatives dels estudiants, a la igualtat de gènere, a l'equitat i al respecte als drets humans.
- Fomentar la convivència a l'aula i fora d'ella i abordar la resolució pacífica de conflictes.
- Identificar dificultats d'aprenentatge, disfuncions cognitives i les relacionades amb l'atenció.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Observar sistemàticament contextos d'aprenentatge i convivència i saber reflexionar sobre ells.
- Promoure i facilitar els aprenentatges en la primera infància, des d'una perspectiva globalitzadora i integradora de les diferents dimensions cognitiva, emocional, psicomotora i volitiva.
- Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Saber informar a altres professionals especialistes per abordar la col·laboració del centre i del mestre en l'atenció a les necessitats educatives especials que es plantegin.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els fonaments de l'atenció primerenca.
2. Analitzar experiències de bones practiques en el procés d'inclusió educativa para abordar processos de col·laboració entre els diferents agents educatius.
3. Analitzar i identificar necessitats educatives dels estudiants para dissenyar estratègies d'ensenyament-aprenentatge en un context d'escola inclusiva.
4. Aportar idees i saber-les integrar en el treball conjunt de l'equip.
5. Comprendre el procés d'inclusió educativa per analitzar la pràctica docent i el context institucional que ho engloba.
6. Comprendre els processos psicològics, d'aprenentatge i de construcció de la personalitat en la primera infància.
7. Conèixer els diferents professionals especialistes que col·laboren amb la institució educativa.
8. Conèixer les diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge dels estudiants per aplicar els recursos i serveis educatius que milloren l'atenció a la diversitat.
9. Desenvolupar actituds favorables vers la intervenció per al desenvolupament de totes les persones, respectant el seu context sociocultural i natural.
10. Desenvolupar un treball col·laboratiu, en equip, com a pas previ per al treball en xarxa.
11. Dissenyar estratègies didàctico-organitzatives d'acord amb les necessitats i característiques de l'alumnat.
12. Dissenyar una seqüència d'ensenyament i aprenentatge que respecti la globalitat i singularitat de cada infant.
13. Elaborar recursos didàctics per donar resposta a les necessitats específiques de l'alumnat amb necessitats educatives relacionades amb l'afectivitat, les emocions i la conducta en un context d'escola inclusiva.
14. Fomentar les interaccions positives entre iguals per la resolució de conflictes.
15. Integrar i analitzar les dades i informacions dels diferents tipus d'observació.
16. Prendre consciència de la importància de les interaccions entre iguals en el desenvolupament de la convivència.
17. Reconèixer el valor social de l'educació i el valor de la diversitat d'idees, persones i situacions.
18. Reconèixer el valor social de l'educació i el valor de la diversitat per adquirir recursos que afavoreixin la inclusió educativa.
19. Reconèixer la identitat de l'etapa i els seves característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
20. Reflexionar sobre pràctiques observades a l'aula per tal d'avaluar els processos d'ensenyament i aprenentatge presents, en funció dels continguts de l'assignatura.
21. Utilitzar correctament les tècniques i recursos d'observació i anàlisi de la realitat tot presentant conclusions sobre els processos observats.

Continguts

Bloc 1: Marc conceptual i normatiu sobre l'atenció a la diversitat i el procés d'inclusió.

1. El concepte de diversitat a nivell personal i sociocultural.
2. Perspectiva històrica de l'atenció a la diversitat: de la integració a la inclusió.
3. Escola inclusiva i concepte de necessitats educatives. Normativa i directrius.
4. L'escola inclusiva a Catalunya.

Bloc 2: Condicions que poden comportar necessitats específiques de suport.

5. Avaluació psicopedagògica. Concepte, finalitat, procediment.
6. Dificultats d'ordre cognitiu, sensorial, motriu, social i de comportament.
7. Dificultats en els aprenentatges.

Bloc 3: La resposta educativa en el context de l'escola inclusiva.

8. Institucions i professionals de suport a l'escola i les famílies.
9. Estratègies didàctiques organitzatives per atendre a la diversitat (aprenentatge cooperatiu).
10. El treball amb les famílies.

Metodologia

Presencial en gran grup (15 hores)

Presentació per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part l'alumnat. Les classes presencials en gran grup poden implicar un treball autònom previ o posterior.

Seminaris (30 hores)

Espais de treball en grup reduïts (1/2 part del gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant anàlisi de lectures, documents, casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup (ampliació i comentaris dels continguts fets en les classes anteriors, elaboració de mapes conceptuals, organització i desenvolupament de pràctiques, grups de discussió, reflexions, tasques per a la trobada d'informació i preparació de presentacions orals, etc).

S'afavorirà la participació activa de l'alumnat de manera individual, per parelles i en equip. Les classes presencials en els seminaris poden implicar un treball autònom previ o posterior.

Autònomes (75 hores)

El treball autònom pretén preparar o consolidar el treball fet a l'aula. En el pla de treball s'especificaran els treballs i les dates d'entrega, tot i que poden haver algun treball autònom que s'encarregui a l'aula si es creu que pot facilitar o millorar l'adquisició i consolidació dels aprenentatges. L'activitat autònoma serà en alguns casos de tipus individual i d'altres en grup. Implicarà activitats com: observacions, entrevistes, cerca de bibliografia o informació, lectures, mapes conceptuals, treballs en grup, reflexions, síntesi, anàlisi de casos, entre d'altres.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Presencial en gran grup i seminaris	45	1,8	7, 16
Tipus: Supervisades			
Tutories i avaluació	30	1,2	10, 14
Tipus: Autònomes			
Treball autònom individual o en grup. El treball es concretarà al pla de treball o a l'aula i implicarà activitats com: observacions, lectures, mapes conceptuals, treballs en grup, reflexions, síntesi, anàlisi de casos, entre altres.	75	3	10, 14

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme durant tota l'assignatura. S'espera que l'estudiant adquireixi una formació bàsica de cada un dels blocs i per tant, per poder superar l'assignatura, s'ha d'aprovar cada un dels tres blocs de continguts. Només es farà la nota mitja de tots els blocs si tots els treballs i proves de cada un dels blocs estan aprovades amb una puntuació mínima d'un cinc sobre deu.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat o suspès. Es considerarà que un alumne ha suspès si, tot i no seguir el curs, ja ha entregat alguna/-es de les activitats d'avaluació. Els estudiants que no es presentin a cap de les avaluacions dels blocs durant el curs obtindran una qualificació de no presentat (NP).

L'avaluació dels blocs constarà d'entregues d'evidències durant el procés i una evidència final de cada bloc. Les entregues s'especificaran al programa de l'assignatura.

Bloc 1: s'iniciarà a mitjans de setembre i finalitzarà a finals d'octubre.

Bloc 2: s'iniciarà a finals d'octubre i finalitzarà principis de desembre.

Bloc 3: s'iniciarà a principis de desembre i acabarà a finals de gener.

Els resultats de cada una de les avaluacions es publicaran al campus en el termini màxim d'un mes després de la seva entrega, i s'oferirà una data de revisió dintre dels 10 dies següents a la seva publicació.

Tota aquesta informació i d'altra addicional es penjarà a l'inici del curs en el campus virtual de l'assignatura que farem servir com a eina de comunicació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Bloc 1. Les evidències d'avaluació del temari del bloc 1 (temes 1,2, 3, 4) es concretaran al programa i cronograma de l'assignatura disponibles al Campus Virtual a l'inici del curs	30%	0	0	4, 5, 7, 9, 10, 17, 18
Bloc 2. Les evidències d'avaluació del temari del bloc 2 (temes 5, 6, 7) es concretaran al programa i cronograma de l'assignatura disponibles al Campus Virtual a l'inici del curs	35%	0	0	1, 3, 6, 10, 15, 19, 21
Bloc 3. Les evidències d'avaluació del temari del bloc 3 (temes 8, 9,10) es concretaran al programa i cronograma de l'assignatura disponibles al Campus Virtual a l'inici del curs	35%	0	0	2, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 20

Bibliografia

Lectura obligatòria

Giné, C. (coord.). (2009). *La educación inclusiva. De la exclusión a la plena participación de todo el alumnado*. Barcelona: ICE- Horsori.

Macarulla, I, y Saiz, M, (2009). *Bones pràctiques d'escola inclusiva. La inclusió d'alumnat amb discapacitat: Un repte, una necessitat*. Barcelona: Graó.

Altres lectures que es penjaran al campus virtual o s'hauran de buscar.

De tota la bibliografia recomanda seleccionem aquí 4 llibres:

Echeita, G. (2006). *Educación para la inclusión o educación sin exclusiones*. Madrid: Narcea.

Giné, C. (coord.) (1996). *Trastorns del desenvolupament i Necessitats Educatives Especials*. Barcelona: UOC.

Giné, C. (coord.). (2000). *Intervenció psicopedagògica en els trastorns del desenvolupament*. Barcelona: UOC.

Stainback, S.; Stainback, W. (1999). *Aulas inclusivas*. Madrid: Narcea.

Altres bibliografies

A l'inici del curs es penjaran altres referències rellevants per l'assignatura